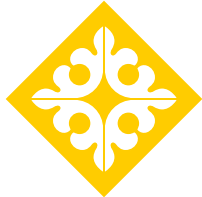

A decorative border composed of repeating white floral motifs on a yellow background. The motifs are arranged in a grid, with some corner and side pieces that fit into the central text box.

**Odkrywaj
opoczyńskie**

Odkrywaj opoczyńskie

Łódź 2024

Autorzy

Przemysław Stupnowicz, Jakub Maciejewski

Redakcja, korekta

Z nogami w chmurach Przemysław Stupnowicz

Zdjęcia

Z nogami w chmurach Przemysław Stupnowicz, Narodowe Archiwum Cyfrowe

Wydawca

KLUB SPORTOWY Z NOGAMI W CHMURACH ŁÓDŹ

ul. Retkińska 81B/10

94-004 Łódź

NIP: 7272865344

znogamiwchmurach@gmail.com

511 106 475

Projekt graficzny i skład

Józefina Wiśniewska

ISBN 978-83-973637-0-0

Wydanie I, Łódź 2024

Wszelkie prawa zastrzeżone

Kopiowanie, rozpowszechnianie oraz inne wykorzystanie materiałów zawartych w niniejszym przewodniku bez pisemnej zgody urzędu marszałkowskiego Województwa Łódzkiego jest zabronione.

Projekt sfinansowany przez Województwo Łódzkie

Zadanie publiczne jest finansowane w ramach Budżetu Obywatelskiego ŁÓDZKIE NA PLUS na 2024

łódzkie na plus
budżet obywatelski

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Joanna Skrzydlewska

Odkryj opoczyńskie

To wprost nie do uwierzenia, że niepozorny powiat opoczyński był miejscem tak wielu kluczowych dla historii Polski wydarzeń. Nawet państwo pierwszych Piastów miało w dzisiejszym Żarnowie swoje grodzisko (wzniesione prawdopodobnie jeszcze w czasach pogańskich). Mieszkańcy tej ziemi nie próżnowali także w czasie rozbicia dzielnicowego wznosząc w XIII wieku wielki klasztor Cystersów w Paradyżu. Tutaj spotykali się polscy feudałowie, by omawiać sporne sprawy majątkowe, dzięki fundacjom możnowładców i rycerstwa wznoszono kolejne kościoły. W późnym średniowieczu to tutaj, w Opocznie, król

Kazimierz Wielki upolował – oprócz obfitej w lasach zwierzyny – młodą żydowską kochankę Esterkę, której dom stoi dziś na rynku w miasteczku. Ziemia opoczyńska rozkwitała, gdy przebiegał przez nią trakt warszawsko-krakowski, zakorzeniła się tutaj tradycja ziemiańska, a okoliczne wsie były własnością zamożnej i średniej szlachty, oraz Kościoła katolickiego. Stąd (z Drzewicy) pochodził wpływowy duchowny i polityk złotego polskiego wieku – prymas Maciej Drzewicki, który pozostawił po sobie na tej ziemi gotycko-renesansowy zamek.

Opoczyńskie w zawierusze dziejowej

W najgorszej polskiej wojnie XVII stulecia – „potopie” szwedzkim – odbyła się tu, znowu pod Żarnowem, bitwa dwóch królów – szwedzkiego Karola X Gustawa i polskiego Jana II Kazimierza. Wojska Rzeczypospolitej przegrały i wycofały się na południe, a do dziś pamiątką po tamtych wydarzeniach jest „szwedzka góra” za Kościołem św. Mikołaja. W XVIII wieku miał tutaj swój dworek Stanisław Małachowski, marszałek Sejmu Wielkiego (1788-1791), jeden ze współautorów Konstytucji 3 Maja – jego pałac można podziwiać

do dziś w Białaczowie. Opoczno było też miejscem bardziej dramatycznych wydarzeń – w 1794 roku przez krótki czas stacjonował tu Naczelnik Insurekcji – Tadeusz Kościuszko, a pomnik w centrum miejscowości jest wymowną ku temu pamiątką. Mieszkańcy tych ziem licznie brali udział w Powstaniu Styczniowym, znacząc mogiłami cały powiat, zaś w piwnicach przynajmniej dwóch domostw Opoczna mieściły się doraźne więzienia dla bohaterów. Pod koniec XIX wieku trzy wybitne jednostki odmieniły los

tej ziemi na przynajmniej 150 lat – Jan Dziewulski oraz bracia Józef i Władysław Lange wykorzystali miejscowe złoża znakomitej gliny, by założyć tu potężne zakłady produkujące ceramikę – przemysł ceramiczny istnieje i żywi okolicę do dziś, zaś wówczas produkty spółki Dziewulski i Lange kupowano od Atlantyku po Pacyfik w głębokiej Rosji.

Także i w XX wieku opoczyńskie silnie włączało się w bieg historii. Wojska okupacyjno-zaborcze w 1918 roku wyproszone z miasta na tydzień przed tym jak zrobili to warszawiacy! W czasie II wojny światowej na tych ziemiach walczył i zginął legen-

Potęga ludowej tradycji

Opoczyńskie pisało swoją historię nie tylko na kartach wielkiej historii – pojedyncze rodziny włączały się na swój sposób w jej bieg. Średnio co kilometr można zobaczyć w regionie świadectwo wiary, patriotyzmu i przywiązania do tradycji – przydrożne kapliczki i krzyże. Najstarsze pochodzą z XIX wieku, kolejne fale fundowania kapliczek przypadały na rok 1908, 1938 i pierwsze lata powojenne. Te miejsca na modlitwę stworzono, ale do dziś są zadbane, przyozdobione, a podczas nabożeństw majowych rozkwitają żywą modlitwą.

Żyje tu tradycja, tak bardzo niedoceniona przez resztę kraju – kolebka polskiego oberka, miejsce

darny major Henryk Dobrzański, ps. „Hubal”, który oprócz brawurowych walk w okolicznych lasach prowadził też konspirację w samym Opocznie tuż pod nosem Niemców spotykając się ze swoimi współpracownikami.

Nie brakło tutaj i martyrologii – na małej powierzchni kilku przecznic Opoczna, Niemcy stłoczyli 6 tysięcy Żydów wznosząc tu getto i przerywając wieloletnią tradycję żydowskiej obecności w Opoczyńskim. Dziś pozostała po tym garść grobów na kilku cmentarzach żydowskich i poszczególne budynki z odmienną, niż reszta, architekturą.

gdzie zaczęła się historia słynnego Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze”, tradycja ludowa w postaci wycinankarstwa, miejscowych strojów, regionalnych potraw, a nawet miejscowej gwary – mieszkańcy tych terenów mają wiele powodów, by mówić o swojej „małej ojczyźnie” skoro tak bardzo wyróżnia się ona od sąsiednich regionów. Bogata oferta lokalnych wydarzeń kulturalnych pozwoli Czytelnikowi osobiście zapoznać się z miejscową kuchnią, gwarą, strojami czy zdobnictwem. Niemal w każdym miesiącu roku dzieje się coś interesującego.

Miejsca na spacer i przejażdżki rowerowe

Wreszcie przyroda daje przestrzeń do aktywności i rekreacji – sosnowo-dębowe lasy przecinane są drózkami i ścieżkami na całogodzinne spacer, rzeczki i mokradła dostarczają rozrywki wędkarzom i obserwatorom zwierzyny, zawody kajakarskie, trasy nordic walking i przebiegający tędy Piekielny Szlak rowerowy czynią to miejsce idealnym celem weekendowego odpoczynku z dala od miejskiego zgiełku i intensywnej codzienności. Szlak związany z historią Hubala łączy rekreację na łonie natury z pamięcią o heroicznej przeszłości polskich partyzantów.

Dzięki połączeniom Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej, która przecina powiat przechodząc przez Drzewicę, łatwo dostać się w opoczyńskie i stamtąd, np. rowerem objechać całą okolicę.

Pisząc ten przewodnik odkrywaliśmy opoczyńskie ze zdziwieniem – niepozorny powiat na pograniczu województwa łódzkiego skrywa wiele

turystycznych i rekreacyjnych skarbów, nabrzmiewa historią i pielęgnowaną przez mieszkańców tradycją, znajdującą wsparcie w domach kultury i w niebagatelnym Muzeum Regionalne w Opocznie, umiejscowionym w pozostałościach tamtejszego zamku. Wszędzie więc przyroda, pamiątki przeszłości i ciekawostki – a jednak wiele pozostaje tu jeszcze do odkrycia i pochwalenia się innym. Ten ogromny potencjał czeka jeszcze na swój czas i na właściwe wyeksponowanie. Tym lepiej jest odkryć opoczyńskie jak najwcześniej.

Przewodnik składa się z trzech części – opisów lokalnych wydarzeń, opisów miejsc oraz przydatnych odnośników internetowych oraz ilustracji. Przydatna mapka na końcu pozwoli łatwo odnaleźć się w terenie i odnaleźć zabytki polskiej historii.

Ciekawe miejsca

Dzięki numerkom na mapce umieszczonej pod koniec przewodnika można łatwo odnaleźć opisane tutaj obiekty i przeczytać o lokalnych atrakcjach, ich historii lub opisach przyrody. Wiele z tych miejsc jest owiane legendami lub nadal czeka na swoich

archeologów, historyków czy przyrodników – odkrywanie opoczyńskiego zatem nadal trwa. Kto wie, może Czytelnik odnajdzie jakiś nowy ślad w dziejach tej okolicy?

Opoczno

1

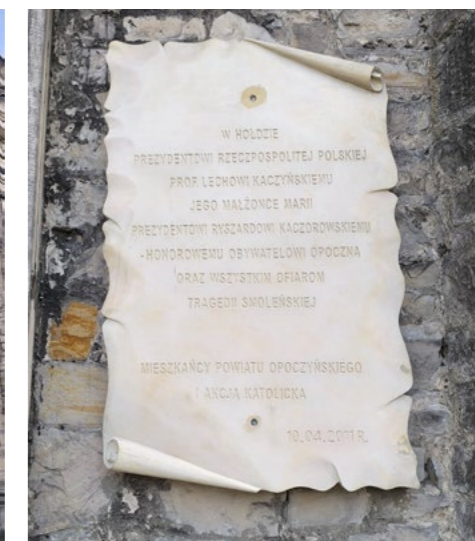
Kościół św. Bartłomieja

Choć obecny gmach kościoła pochodzi z I połowy XX wieku, to pierwsza świątynia stanęła już w 1365 roku. Zniszczony podczas najazdu szwedzkiego szybko został odbudowany, by w połowie XIX wieku przejść gruntowną przebudowę. W latach 30-tych uznano, że powinien powstać większy kościół, stary więc rozebrano, zachowując niektóre elementy, a ostatecznie ukończono budowę już po wojnie, w 1949 roku. Co zatem zostało z historycznych świadectw od czasów średniowiecza? W środku warto zobaczyć nagrobki zamożnej lokalnej szlachty z czasów największej pomyślności Rzeczypospolitej: Adama Śmiegielskiego i Piotra Załuskiego oraz Adriana Śmiegielskiego i Jerze-

go Karwickiego. Dzięki atrybutom, które trzymają postacie, można łatwo odgadnąć, kto uchodził za wojownika, a kto za uczonego.

Nawet drewniane stalle zasługują na uwagę – pochodzą z końca XVI w. i zostały sporządzone za pieniądze opoczyńskich mieszczan, którzy porąbali stare siedzenia w proteście przeciwko staroście (szlachcicowi) Stanisławowi Ligęzie. Liczne tablice pamiątkowe opowiadają o lokalnej historii, świadcząc o patriotyzmie mieszkańców.

Ważne znaczenie ma boczna kaplica Matki Bożej – to był kiedyś główny ołtarz świątyni, zorientowanej na wschód i mniejszej niż dziś.

◆ Kościół św. Bartłomieja

2

Budynek plebanii

Niepozorne miejsce również ma swoją niebagatelną historię – dziś z dawnych elementów pozostała XVIII-wieczna kamienna tablica wmurowana nad wejściem. Napis przypomina, że budynek ufundował proboszcz Jan Albert Liwski, można wypatrzyć też snopek – herb królów Polski ze szwedzkiej dynastii Wazów.

3

Pomnik Kościuszki

Pierwotnie pięciometrowy, po I wojnie światowej obniżony, został wzniesiony w 1917 roku z okazji setnej rocznicy śmierci naczelnika insurekcji. Obecne popiersie pochodzi już z czasów II Rzeczypospolitej, bo pierwotne było słabej jakości i zaczęło kruszeć zaraz po odsłonięciu. Powiat opoczyński był aktywny w czasie zrywu 1794 roku, tędy przechodziły wojska,

4

Dom Esterki

To tutaj król Kazimierz Wielki (1333-1370) miał ulokować swoją kochankę, nastoletnią żydówkę „niezwykłej urody” Esterkę, poznawszy ją podobno

Obok kościoła stoi dwustuletnia dzwonnica. Jej poprzedniczka dźwigała dzwon ważący nawet 720 kilogramów i była ufundowana przez mieszkańca Opoczna Tomasza Kozerańskiego – był to więc czas bogactwa tutejszych mieszczan. Najstarszy dzwon przypominał o Mszy św. od XV wieku.

tutaj nocowali najważniejsi oficerowie tamtej wojny. Tak podsumował to ks. Stanisław Staszic, będący świadkiem tamtych wydarzeń: „kraj ten cały pełen jeszcze śladów bitew, mordów i rabunku. Moskalów wszędzie po drodze widzieć można, baterie, reduty, pod Opoczmem, pod Drzewicą”.

w Opocznie. Monarcha kazał tu często organizować polowania, a dziewczynę miał poznać przy okazji. Według legendy w domu były rozległe piwnice,

z których tajny tunel wiódł wprost do królewskiego zamku kilkaset metrów dalej. Król już za życia słynął z bogatego życia pozamałżeńskiego i licznego potomstwa, z Esterką miał mieć dwóch synów – legalnego męskiego potomka jednak nie doczekał i dynastia Piastów na nim wygasła.

Sam budynek był wielokrotnie przerabiany, pierwotnie miał tylko jedno piętro, w XVI wieku miał już na pewno ściany z kamienia wapiennego. Szlachcic Ignacy Drużbacki przekazał około 1850 roku ten dom Radzie Opiekuńczej, zaś dochody z wynajmu parterowych pomieszczeń pod sklepy były przeka-

5

Kapliczka św. Rozalii

Postawiona w 1830 roku w intencji zakończenia epidemii cholery. Święta jest patronką „dobrego powietrza”. W czasach PRL próbowano przy okazji

6

Pomnik Włodzimierza Perzyńskiego

Urodzony w Opocznie (1877) warszawski powieściopisarz (zm. 1930) i autor komedii słynął z surowej oceny ówczesnego społeczeństwa mieszczańsko-szlacheckiego, jako grupy zabawowych utracjuszy. Jego sztuki odnosiły sukces, ale autor

zywane na szpital św. Władysława. W 1863 roku Rosjanie w piwnicach domu zorganizowali prowizoryczne więzienie dla powstańców styczniowych, co zostało odnotowane nawet w powieści „Wierna rzeka” Stefana Żeromskiego. W okresie międzywojennym przeprowadzono prace renowacyjne według projektu radomskiego architekta Hilarego Majewskiego, który nadał budynekowi obecny, podobny do wyobrażeń o średniowiecznych domach, wygląd. Dziś znajduje się tam Biblioteka im. Stefana Janasa, lokalnego działacza niepodległościowego, poległego w wojnie z bolszewikami w 1920 roku.

przebudowy dróg usunąć kapliczkę, ale proboszcz Piotr Jaroszek wymusił zmianę jej lokalizacji, dzięki czemu zachowała się do dziś.

nie doczekał się zbyt wielu upamiętnień – ktoś by chciał dziękować autorowi, który go tak wyśmiewał w komediach.... Pomnik pochodzi z 1980 roku, sam projekt jest autorstwa Adolfa Tomasika.

7

Dworek szlachecki w Opocznie

Wzniesiony pod koniec XVII wieku, przebudowany po stu latach, był siedzibą starosty – królewskiego urzędnika szlacheckiego i stanowił dumny przykład staropolskiej kultury – włącznie z portykiem skła-

dającym się z trójkątnego dachu i czterech kolumn. Wokół zabytkowy park z dostojną aleją kasztanową. Sam dworek jest niedostępny dla zwiedzających.

8

Kapliczka maryjna

Choć w powiecie opoczyńskim są doprawdy setki kapliczek, to ta zasługuje na upamiętnienie także dlatego, że postawiono ją tuż przed powstaniem

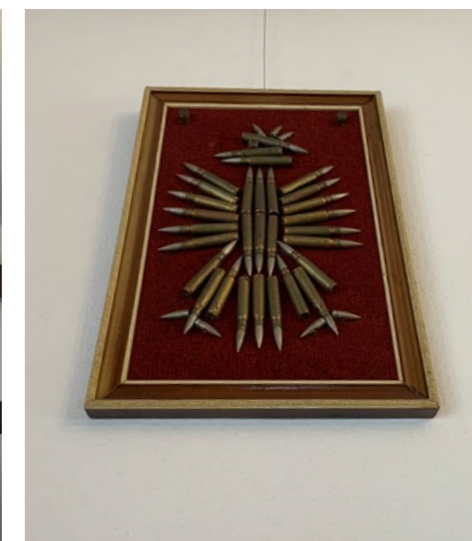
styczniowym przez rodzinę Bugajów, która dba o kapliczkę już ponad półtora wieku!

9

Zamek. Muzeum Regionalne w Opocznie

Absolutnie obowiązkowe miejsce do odwiedzenia. Sam budynek jest kolejnym dowodem na prawdziwość powiedzenia, w którym Kazimierz Wielki „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”. To właśnie za jego panowania (XIV w.) miejsce można było faktycznie nazwać zamkiem, choć później był wiele razy przebudowywany a widoczną dziś bramę na zewnątrz wybito dopiero za panowania Zygmunta III Wazy w 1599 roku. W 1655 roku budynek został zniszczony i zdewastowany przez Szwedów w czasie „Potopu”.

Niech nas nie zwiodą niewielkie wymiary budowli – działa się tu rzeczy ważne. Oprócz Kazimierza Wielkiego, przebywał tu kilkakrotnie król Władysław Jagiełło, była to też siedziba starosty (burgrabiego) opoczyńskiego, który był królewskim administratorem okolicznych ziem i szlacheckim stróżem prawa. Do wybitniejszych „szeryfów” opoczyńskich należał Jan Nepomucen Małachowski, zaangażowany w tworzenie Konstytucji 3 Maja, wraz ze starszym bratem i marszałkiem Sejmu Wielkiego – Stanisła-

◆ Muzeum Regionalne w Opocznie

◆ Zamek królewski w Opocznie

wem. W tutejszej sali rycerskiej odbywały się ważne dla lokalnej szlachty zebrania i uroczystości. W II Rzeczypospolitej nadano ruinom obecny kształt według projektu Hilarego Majewskiego.

Od 1976 roku mieści się tu Muzeum Regionalne, które upamiętnia gospodarczy cud tej okolicy – powstanie i sukcesy przemysłu ceramicznego trzech

xix-wiecznych przedsiębiorców – Dziewulskiego i braci Lange. W ośrodku można zobaczyć też ryciny historyczne ze wszystkich epok ziemi opoczyńskiej, pamiątki po sztuce ludowej a także rekonstrukcje średniowiecznych zbroi i broni – włącznie z możliwością wykorzystania przez najmłodszych zwiedzających.

10

Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Marii Magdaleny

Pochodzi z XVIII wieku, kiedy to pełnił rolę kościoła parafialnego, później kaplicy cmentarnej a nawet składu zboża. Swój renesans przeżył ok. 1913 r., po odrestaurowaniu i dwóch remontach w okresie międzywojennym. Dziś znowu pełni rolę kaplicy cmentarnej a wokół niego można odszukać na-

groby miejscowych powstańców styczniowych czy lokalnej inteligencji XIX wieku. W samym kościółku warto zobaczyć kamienną rzeźbę Chrystusa Frasobliwego z 1747 roku oraz prawosławne ikony pochodzące z, już nieistniejącej, opoczyńskiej cerkwi.

11

Getto Opoczyńskie

Choć miejsce po niemieckim getcie dla opoczyńskich Żydów nie jest oznaczone, to mniejsze kamieniczki przedwojennych mieszkańców wyznania mojżeszowego znacznie się wyróżniają – znajdziemy je na placu Strażackim. Na małej przestrzeni 115 domów Niemcy próbowali zmieścić ponad 4 tys. Żydów z Opoczna i okolic, wielu nie miało więc dachu nad głową. Każda z tych osób to osobna historia. O dwóch z nich czytamy we wspomnieniach Eugeniusza Wójcika:

„Matys z kolegą uciekli z getta, zostali schwytani. Rozstrzelano ich na cmentarzu żydowskim, który my nazywaliśmy kirkutem. (...). Pierwszy padł

na ziemię po pierwszym strzale, drugi otrzymał dziewięć kul, od pierwszej do tej ostatniej szedł dalej i głośno krzyczał: „nochaj-mol” (jeszcze raz)”. Żydów z opoczyńskiego getta w październiku 1942 roku wywieziono do obozu zagłady w Treblince. Na miejscu, gdzie zgromadzono ich do transportu, stoi dziś tablica pamiątkowa, będąca częścią większego pomnika. Na placu znajduje się również figura Jezusa Frasobliwego, pochodząca jeszcze z XVIII wieku. Na kolumnie można dopatrzyć się jeszcze imienia i nazwiska jej fundatora – Jana Kozerańskiego.

12

Ceramiczne imperium Dziewulskiego i Lange

Po powstaniu styczniowym Polacy zabrali się za pracę organizacyjną i ekonomiczną, ale opoczyński przykład Jana Aleksandra Dziewulskiego oraz braci Józefa i Władysława Lange to przykład bardzo spektakularny. To tutaj powstała spółka „Dziewulski i bracia Lange” zajmująca się produkcją ceramiki, eksportującą swoje towary na całą Europę i wygrywającą prestiżowe konkursy aż po II wojnę światową. Polscy przedsiębiorcy otworzyli również osobną fabrykę w Słowiańsku (dziś miasto przyfrontowe na Ukrainie), a na podstawie ich działalności do dziś istnieją w Opocznie zakłady produkujące płytki ceramiczne.

Oprócz samego przemysłu ceramicznego najważniejszym śladem po XIX-wiecznych przedsiębiorcach jest... Pałac Dziewulskiego i Lange – dziś Urząd Rady Miejskiej, wzniesiony w 1912 roku, jako siedziba zarówno mieszkalna, jak i służbowa, ceramicznych fabrykantów. Budynek zachował zewnętrzną bryłę i układ pomieszczeń, choć remonty i unowocześnienia zmieniły jego charakter. Wiele z podłóg Urzędu, np. w piwnicy, wyłożonych jest ceramicznymi płytkami z dawnej fabryki. Elewacja budynku i gzymsy są podobne do tych sprzed 100 lat. Historii ceramicznego imperium poświęcona jest wystawa w Muzeum Regionalnym w Opocznie.

13

Zalew Tulipan i moło

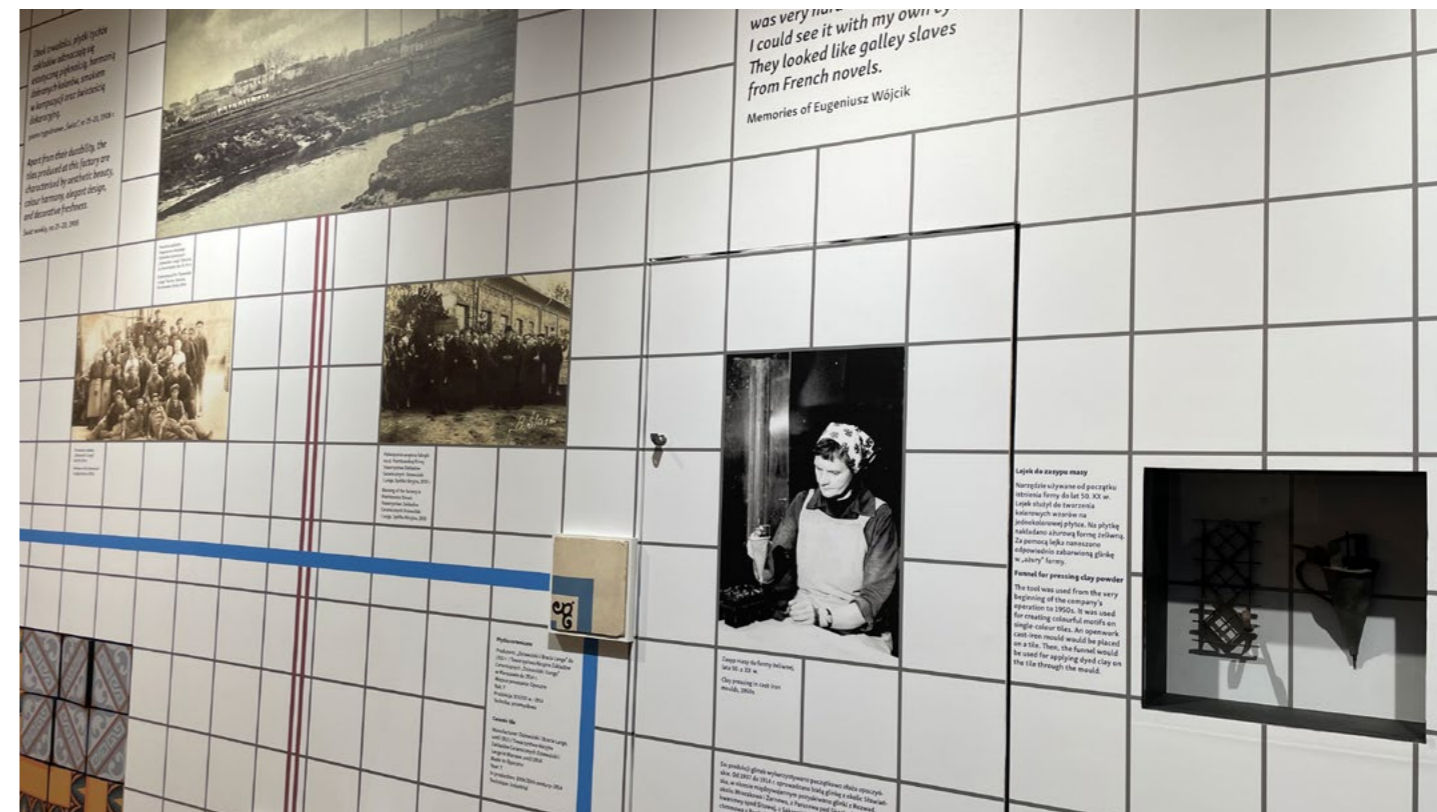
Przyjemne miejsce na odpoczynek w ciepły dzień. Przyroda, plaża i inne rekreacje sezonowe, aktualizowane z roku na rok. Przed skorzystaniem z zalewu

należy się zapoznać z bieżącymi komunikatami na stronie internetowej gminy oraz miasta.

14

Skatepark przy ul. gen. Kazimierza Bończy-Załęskiego

Dla młodzieży z pasją, lubiącej rekreację na desce z takimi przeszkodami jak bank ramp, quarter pipe, grindbox, funbox i poręczce.

◆ Wystawa w Muzeum Regionalnym w Opocznie

Drzewica

15

Zamek gotycko-renesansowy w Drzewicy

Został wzniesiony przez miejscowego możnowładcę, jednego z najważniejszych polityków Królestwa Polskiego – prymasa Macieja Drzewickiego, stronnika słynnej królowej Bony. To on, dla podniesienia prestiżu i swojej pozycji, kazał wznieść zamek

w rodzinnej miejscowości. Wzniesiony na planie nieomal kwadratu (37x43 m) ma mury wysokie, typowe dla średniowiecza (gotyku), ale system fos i wałów był już nowocześniejszy i przygotowany na konfrontację z bronią palną.

16

Kościół św. Łukasza

Ma swoje korzenie w XIV, a nawet w XIII wieku, i już wtedy był zbudowany z cegły i kamienia, co nadawało mu charakter obronny. Warto obejrzeć w nim tablice nagrobne opowiadające losy Polaków z ostatniego pięćsetlecia, XVI-wieczny krucyfiks czy XVII-wieczną kamienną chrzcielnicę. Według Zygmunta Glogera w XIX wieku była w tym kościele wyjątkowa relikwia – czaszka św. Jana Złotoustego, którą prymas Drzewicki miał sprowadzić z Rzymu w specjalnej złotej puszcze (zrabowaną

przez Szwedów w czasie „Potopu”). W XVI wieku, po śmierci hierarchy, jeden z Drzewickich przeszedł na kalwinizm i kościół zamienił na zbór protestancki. Okoliczni katolicy musieli przenieść się do drewnianego kościółka św. Stanisława, zniszczonego w 1803 roku – dziś na tym miejscu stoi żelazny krzyż. Obok tymczasowej świątyni ufundowano drewniany klasztor Bernardynek, dziś również nieistniejący.

◆ Zamek w Drzewicy

◆ Zamek w Drzewicy

17

Cmentarz w Drzewicy

Powstał ostatecznie przed 1830 rokiem, a więc wpisywał się w nowy wówczas trend wyznaczania osobnych miejsc na pochówki, nie w sąsiedztwie samego kościoła. Znajdują się tam wyjątkowe nagrobki, opowiadające tutejsze historie. Grób dwulet-

niego chłopca Miecia Radzywińskiego zwieńczony jest pomnikiem modlącego się skrzydlatego aniołka, a duża figura Chrystusa dźwigającego krzyż na nagrobku Hieronima Kobierzyckiego to perełki lokalnego rzeźbiarstwa.

◆ Kościół św. Łukasza Ewangelisty w Drzewicy

◆ Pomnik przed kościołem św. Łukasza Ewangelisty w Drzewicy

◆ Regionalne Centrum Kultury w Drzewicy, wystawa „II Wojna Światowa 1939–1945... W rocznicę pamiętnych wydarzeń”

◆ Pomnik w Drzewicy

Sławno

18

Park podworski

Choć z XIX-wiecznego dworku szlacheckiego Chachulskich niewiele już zostało, to park, który kiedyś otaczał ich dom, pozostaje do dziś wartościowym miejscem przyrodniczym, szczególnie dla spacerowiczów. Las liściasty z gęstym zakrzewieniem,

stawem i ruinami XIX-wiecznych zabudowań to miła gratka dla dzieci. Miejsce nie zostało przebadane archeologicznie, więc kto wie, może ktoś tu jeszcze odkryje zapomniane ślady historii?

19

Kościół św. Geroncjusza i Wniebowzięcia

Kolejna świątynia powiatu opoczyńskiego z historią sięgającą głębokiego średniowiecza, świadcząca o patriotycznym i religijnym zaangażowaniu mieszkańców. Pierwsze wzmianki pochodzą z XIII wieku, gdy wzniesiono drewniany kościółek pod wezwaniem, dziś mało znanego, świętego biskupa Geroncjusza. W XVI wieku miejscowy pleban Bernard nakazał rozebrać stary kościół i zbudować większy, również drewniany. Okolica rozwijała się pomyślnie – były tu aż cztery karczmy, odnotowano wysoką dziesięcinę dla Kościoła. W 1852 roku, wspólnym wysiłkiem szlachcica Ignacego Bogusławskiego, księdza Józefa Jopkiewicza i miesz-

kańców, zbudowano kościół, który stoi do dziś, wraz z dzwonnica. Jest zbudowany z piaskowca, na planie krzyża. W środku warto obejrzeć XVII-wieczny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem oraz rzeźbę św. Jana pochodzącą prawdopodobnie z przełomu XV i XVI w. Św. Jan miał być świadkiem Wniebowzięcia Maryi Panny – stąd jego rzeźba akurat w tym kościele. Wokół kościoła są inne świadectwa historii – nagrobek fundatora kościoła, figura św. Floriana chroniąca przed pożarami, pomnik Józefa Piłsudskiego, św. Jana Pawła II i kapliczka wybudowana w 1931 roku.

20

Kamieniołom w Sławnie

Od niedawna znany jako miejsce zachowanych skamieniałości prastarych organizmów sprzed 148 milionów lat. Skrzyplące, latające pterozaurowe łuskozęby okazały się odkryciami paleontologicznymi na skalę światową. W tym miejscu zbudowano muzeum i Geopark Owadów-Brzezinki,

w którym można zobaczyć, co odkryli paleontolodzy.

Kilkaset metrów na północny wschód od kamieniołomu są sławieńskie wzgórza (można tam też umówić się na wejście do strzelnicy), znakomite na wycieczkę rowerową lub pieszą.

21

Ośrodek Sportu i Rekreacji

Miejsce na aktywny wypoczynek – zadbana plaża, kajaki, rowery wodne, a nawet motorówki nadają temu miejscu wyjątkowy charakter w okresie letnim. Pięć ciekawych tras kajakowych i spławna rzeka pozwalają na wartościową, rodzinną przygodę. Na

miejscu można zorganizować ognisko, wypożyczyć rowery i znaleźć zakwaterowanie w domkach letniskowych lub na polu namiotowym. W sezonie wakacyjnym odbywa się dużo lokalnych imprez i zabaw sportowych.

Żarnów

22

Góra Szwedzka

Nazwa pochodzi od ważnego wydarzenia „Potopu” szwedzkiego. 16 września 1655 r. polski król Jan Kazimierz na czele ok. 10-tysięcznej armii

próbował zatrzymać kroczącą na Kraków armię króla Karola X Gustawa. Było to jeszcze przed obroną Jasnej Góry, która odmieniła nastroje

Polaków, więc wtedy morale szlachty było niskie i Szwedzi szybko rozbili oddziały koronne. Być może na tym nasypie próbowali się bronić polscy żołnierze, ale zostali zmuszeni do odwrotu. W rzeczywistości Góra Szwedzka jest pozostałością po wczesnośredniowiecznym grodzisku, w którym urzędował królewski nominat – kasztelan żarnowski.

W XIX wieku historyk sztuki Władysław Łuszczkiewicz zbadał tę górę i stwierdził, że był to duży ośrodek obronny (50 metrów średnicy), otoczony fosą. Prawdopodobnie zbrojni mieli tu swoją siedzibę już za pierwszych Piastów, co upamiętnia pomnik średniowiecznego polskiego

23

Kościół św. Mikołaja

Istnieje tam od przynajmniej 830 lat i został wybudowany w stylu romańskim, pełniąc również funkcje obronne. Zgodnie z ówczesną architekturą sakralną ołtarz był pierwotnie skierowany na wschód (dziś stanowi on boczną nawę kościoła), dopiero przy późniejszej przebudowie przeorientowano świątynię w poprzek.

Kościół doczekał się dwóch wielkich aktów przebudowy, które nadały mu charakter widoczny dzisiaj.

woja. Obok widzimy pomnik z 1923 roku przedstawiający krzyż, godło polskie i anioła trzymającego wieniec chwały – ma on upamiętniać polskich powstańców i żołnierzy z powstania listopadowego, Wiosny Ludów, powstania styczniowego i odzyskania niepodległości. W 1994 roku postawiono tam również pomnik ku czci Kazimierza „Bończy” Załęskiego, który 27 XI 1944 roku wyrwał się wraz ze swoim oddziałem AK z niemieckiego okrążenia. „Bończy” doczekał wolnej Polski, z rąk prezydenta Lecha Kaczyńskiego odebrał nominację na generała brygady, spoczął w Kwaterze swoich partyzantów na cmentarzu w Żarnowie.

W 1503 roku dobudowano prezbiterium, a w 1893 roku rozbudowano całość świątyni zmieniając jego orientację ze wschodniej na północną. W ten sposób gmach zyskał w pełni neogotycką formę. Stromy spadzisty dach, kamienna dzwonnica i zachowane fragmenty murów średniowiecznych oraz elementów romańskich i gotyckich pozwalają zobaczyć zamysł w budowaniu najdawniejszych polskich świątyń.

◆ Pomnik woja piastowskiego w Żarnowie

◆ Żarnów, na „szwedzkiej górze” są upamiętnienia najważniejszych lokalnych wydarzeń.

◆ Kościół św. Mikołaja w Żarnowie

◆ Cmentarz żydowski w Żarnowie

24

Cmentarz żydowski

Cmentarz z połowy XIX wieku jest śladem po licznej przed II wojną światową ludności żydowskiej na tych terenach. Najstarsze rozpoznane groby pochodzą z lat 40-tych XIX wieku, a w II dekadzie

XXI wieku zbudowano ogrodzenie i odrestaurowano kilkadziesiąt macew. To o tyle istotne, że wiele z cmentarzy żydowskich powiatu opoczyńskiego nie przetrwało do czasów współczesnych.

◆ Pomniki w Żarnowie

Paradyż

25

Klasztor ojców Bernardynów i Sanktuarium Chrystusa Cierniem Koronowanego Miłosiernego i Krwi Zbawiciela

Początki kościoła sięgają wiosennego poranka 1678 roku, gdy właściciel tutejszych wiosek, Kazimierz Saryusz Skórkowski, podczas modlitwy przed obrazem Chrystusa Cierniem Koronowanego, zobaczył krew w miejscach ran Ukrzyżowanego. Drewniany kościółek wzniesiono ostatecznie w 1690 roku, konsekrowano go dziewięć lat później. Obraz został uznany za cudowny i stał się celem wielu pielgrzymek, a obok samej świątyni powstał klasztor. Popularność tego miejsca była tak wielka, że już w 1747 roku miejscowych było stać na rozpoczęcie budowy kamiennego kompleksu, który możemy podziwiać do dzisiaj.

26

Braterska mogiła żołnierzy Armii Krajowej „Błysk”

Na cmentarzu w Paradyżu, poległych w walce z żołnierzami niemieckiego Wehrmachtu i tamtejszej żandarmerii w dniu 9 maja 1944 roku. Samo miejsce powstało dzięki patriotyzmowi mieszkańców, którzy po przegranej przez Polaków bitwie ugasili stos

Z zewnątrz widać dwukondygnacyjną bryłę czterobocznego budynku o imponujących, jak na małą miejscowość, rozmiarach. Trzy nawy kościoła nadają mu plan krzyża, zgodnie z założeniami kontrreformacji. W środku uderza nas rozmach późnobarokowej architektury – liczne rzeźby, złocenia, kolumny, a także nagrobki i epitafia ważnych dla lokalnej wspólnoty szlachciców stanowią pamiątkę XVIII-wiecznej pomyślności parafii. W samym centrum bogato zdobionego ołtarza znajduje się cudowny obraz Chrystusa Cierniem Koronowanego.

płonących ciał, który pozostawili Niemcy, i przechowali ciała w piwnicy jednego z domostw, gdzie doczekały one końca wojny, a następnie ekshumacji i godnego pochówku.

◆ Sanktuarium w Paradyżu

27

Kościół św. Jana Chrzciciela w Białaczkowie

Większość zabudowań świątyni pochodzi z końca XVII wieku, ale konstrukcja była źle postawiona, obfitowała w pęknięcia, a sam kościół nie był konsekrowany. W latach 1870, a później w 1932 roku doprowadzono kościół do porządku, a ks. biskup Włodzimierz Jasiński wreszcie konsekrował świątynię. W kościele zachowała się XV-wieczna, gotycka

chrzcielnica. Dużo młodszy, ale również zabytkowy, jest ołtarz z rzeźbionym krucyfiksem i rzeźbami św. Marii Magdaleny oraz św. Jana, pochodzący z XVIII wieku. Podziemia kościoła kryją jeszcze pamiątki do dziś niezbadane przez historyków i archeologów.

28

Pałac Małachowskich

Wzniesiony już po upadku Rzeczypospolitej przez wybitnego polityka szlacheckiego, Stanisława Małachowskiego, współtwórcy Konstytucji 3 Maja. Zbudowany z połączenia staropolskiej tradycji wejścia w formie portyku z podpartym kolumnami trójkątnym dachem wraz z mocnymi jeszcze wówczas trendami klasycystycznymi. Z zewnątrz przypomina nieco prezydencki Belweder w Warszawie. Wnętrza zostały udekorowane dziełami malarstwa i stiukami. Z racji sporu prawnego o własność pałacu zwiedzanie nie jest możliwe, ale warto zobaczyć pałacowy park o powierzchni 15 hektarów, którego początki sięgają XIX wieku. Drzewa i krzewy liściaste towarzyszą strumykowi

i kamiennym pozostałościom założycieli parku – rzeźbom i ławom. Funkcjonuje tam również grotka (ozdobna altanka), zbudowana w 1924 roku z wymowną sentencją wyrytą na górze: „Dzieci nasze – korona nasza”.

W Białaczkowie i okolicach, przed II wojną światową, miała powstać polska wytwórnia filmów „Pollywood”, samo miejsce do nagrywania wzniesiono w pobliskim Bliżyniu. Dziedzic Białaczkowa, Zygmunt Broel-Plater, próbował pozyskać środki finansowe i aktorów (m.in. Polę Negri). Nic z tych pomysłów nie doczekało się realizacji, choć w 2018 roku kręcono tam film „Zimna wojna” w reżyserii Pawła Pawlikowskiego.

Choć sam budynek wzniesiono na przełomie XVIII i XIX wieku, to miejsce pamięta jeszcze dworskie szlacheckie i rycerskie aż z XV wieku. Wchodzi się do niego przez czterokolumnowy portyk z trójkątnym naczółkiem – tak jak przystało dawniej na szlacheckie domostwa. Pałac jest istną skarbnicą pamięci – wybudowany w nurcie klasycystycznym, od północno-wschodniej części jest okalany rozległym parkiem krajobrazowo-leśnym, w którym

można zobaczyć pozostałości po XVI-wiecznych zabudowaniach, wyspę Kochanowskiego oraz dawne założenia staropolskiego ogrodu. Obecnie status pałacu nie jest rozstrzygnięty, choć trudno sobie wyobrazić lepsze miejsce na muzeum historii całego powiatu.

Nieopodal znajduje się rezerwat Białaczków, nadający się na pomniejszy spacer.

29

Wielka Wola – park podworski

W XIX wieku funkcjonował tu dwór szlacheckiej rodziny Sokolnickich, będący później w posiadaniu innych rodzin ziemiańskich. Choć II wojna światowa i parcelacja ziem na Państwowe Gospodarstwa Rolne w PRL zniszczyły dwór, to pozostał osobny

park krajobrazowy o powierzchni ok. 2,5 hektara. Miejsce jest wpisane do rejestru zabytków jako bogate w roślinność, ponad 120-letnie drzewa, pomniki przyrody oraz ścieżki edukacyjne wzbogacające pobyt w parku o ten rodzaj spacerów.

30

Ogonowice

Miejscowość obfituje we wspaniałe miejsca przyrody, dobre na piknik czy przejażdżkę rowerową. W tych lasach ukrywali się w czasie wojny zbiegowie z opoczyńskiego getta, a także miejscowi partyzan-

ci. Wśród drzew można znaleźć kilkusetletniego dęba, okazałego kasztanowca czy sosnę. Drożki i ścieżki prowadzą do pobliskiej rzeczki Drzewiczki, która jest dobrym towarzyszem spacerów.

31

Szaniec Hubala

Wbrew nazwie nie jest to fortyfikacja legendarnego partyzanta, ale miejsce pamięci, skonstruowane w kształcie pierścienia z polnych kamieni. W każdą rocznicę śmierci majora Henryka Dobrzańskiego, ps. „Hubal”, odbywają się tutaj uroczystości. „Hubalczy” mówili o sobie, że są ostatnim regularnym oddziałem RP i pierwszym oddziałem partyzanckim Polski podziemnej. Gdy słynny major otrzymał rozkaz zawieszenia walki, odpisał: „Rozkazy takowe mam w dupie i na przyszłość przyjmować nie będę”. 29 kwietnia, zadowolony z transportu mundurów i obuwia dla żołnierzy, zauważył, że przypięty Krzyż Virtuti Militari oderwał się od wstążki orderowej i upadł. „Śmierć jest blisko” – skomentował posępnie. Niemiecka oblawa dopadła go dzień później. Niemcy tak bali się Hubala, że do dziś miejsce jego pochówku pozostaje nieznane.

32

Miedzna Murowana

Kolejna niepozorna wieś powiatu opoczyńskiego o doniosłej historii, dłuższej niż dzieje Warszawy. Tu w XIII wieku spotkali się książęta piastowscy, by dokonać korekty granic swoich włości. Dziś

Ale „Szaniec” w Anielinie nie jest jedynym miejscem, gdzie działał oddział słynnego majora. W Opocznie, pod nosem niemieckiego posterunku, Dobrzański spotykał się w barze na rynku ze swoimi konspiracyjnymi kontaktami i nikt nie wpadł na jego trop. Tutejsze lasy były schronieniem dla licznych partyzantów, a także ukrywających się przed Niemcami Żydów. „Szaniec” jest symbolem większej epopei narodowej ziemi opoczyńskiej. Okolica obfituje w gęste lasy, które dziś są dobrym celem wycieczek pieszych, nordic walking i rowerowych.

Jest tutaj zorganizowana ścieżka edukacyjno-historyczna „śladami oddziału majora Hubala”, z miejscami pamięci, kapliczkami i przydrożnymi krzyżami.

miejsce jest bardziej z malowniczego zalewu o powierzchni 185 hektarów, idealnego dla wędkarzy (szczupaki, sumy, leszcze i wiele innych), spacerowiczów i fotografów przyrody.

33

Cmentarz z czasów I wojny światowej w Wójcinie

Zimą 1914/1915 w tych okolicach zatrzymała się część frontu wojny Rosji z Austro-Węgrami i Niemcami. Po obu stronach walczyli Polacy, którzy nie mieli swojego państwa, a także przedstawiciele narodów od Niemiec, przez Bałkany, ziemie polskie

aż po rosyjski bezkres. Z tego powodu pochowani tu żołnierze, zmarli w wyniku odniesionych ran, chorób czy mrozów, są opisani na pomniku w trzech językach – polskim, niemieckim i rosyjskim.

34

Rezerwat przyrody Gaik

Blisko dwudziestohektarowy las liściasto-iglasty, z przewagą dębów. Ponad 250 gatunków roślin, kilkadziesiąt gatunków ptaków – prawdziwa gratka dla miłośników przyrody. Wiele starych drzew,

nienaruszonych stawów i dobrze zorganizowanych ścieżek. Dobre miejsce na spacer, małą trasę rowerową czy grzybobranie.

35

Zarzęcin

Niewielka wieś położona nad Zalewem Sulejowskim, z dużą stanicą harcerską, plażą, łódkami, noclegami campingowymi, a także domem reko-

lekcyjnym. Warto zwrócić uwagę na pomnik upamiętniający mieszkańców okolicy, którzy zginęli lub polegli w czasie II wojny światowej.

36

Klasztor Księża Filipinów w Poświętnem

Ponad 300 lat historii tego miejsca wiąże się z obrazem Matki Bożej Świętorodzinnej, który cudownie

ocalał z pożaru podczas Potopu Szwedzkiego. Uratowany obraz zasłynął w Studziannej licznymi cudami,

zatem tam wzniesiono specjalną drewnianą kaplicę. Pod koniec XVII wieku do Poświętnego, w związku z kultem obrazu, przybyli zakonnicy Zgromadzenia Oratorium św. Filipa Neri (tzw. Filipini), którzy założyli tam swój barokowy klasztor. Kościół, wzniesiony na planie krzyża, zbudowano z cegieł, pokryto tynkiem i dodano elementy wykonane z piaskowca.

Sam cudowny obraz przedstawia Świętą Rodzinę przy stole, gdy ojciec – św. Józef – karmi kilkule-

37

Afryka

Kilkunastoosobowa wieś, najmniejsze sołectwo w gminie Żarnów, znane właśnie ze swojej egzotycznej nazwy. W samej miejscowości jest zadbana kapliczka i drewniane domostwa.

Tablica z nazwą miejscowości jest popularnym tłem do fotografii na media społecznościowe (cza-

38

Mroczków Gościny

Wieś jest co prawda kolejną miejscowością powiatu opoczyńskiego o średniowiecznym rodowodzie, ale w tym wypadku warto zwrócić uwagę na tamtejszy park, powstały z polecenia mieszkającej tam w XIX wieku rodziny Libiszowskich, oraz kamienioło-

niego Jezusa. Cała trójka odziana jest w sukienki ze złotych i srebrnych nici oraz kamieni półszlachetnych.

Oprócz tego w kościele spotykamy obraz św. Filipa Neri, patrona Filipinów, duże figury Ewangelistów obok ołtarza, a także malowidła około setki świętych. Kościół jest długi na 40 metrów, a nawa główna wysoka na 18 metrów – to bardzo wartościowy zabytek barokowej sztuki sakralnej w Polsce.

sem zresztą w sposób nielegalny znika, zabierana przez kolekcjonerów) chociaż w okolicy jest jeszcze inny ciekawy obiekt – kopalnia piaskowca, zlokalizowana przy drodze, w gęstym lesie, gwarantująca atrakcyjne widoki przyrodnicze..

my i tereny dawnej kopalni gliny ceramicznej, które tworzą malownicze miejsca dobre dla obserwacji przyrody i dłuższe spaceru.

39

Skórkowice

Dzisiaj już niestety szlachecki dworek z XVII wieku przykrywa ziemia i roślinność (wiele historycznego dorobku w powiecie nadgryzł zęb czasu), ale żywym śladem przeszłości jest kościół św. Łukasza, którego początki sięgają – jak w przypadku wielu okolicznych miejscowości – XIV wieku. Z murowanego budynku z lat 1639-1648 pozostały tylko mury prezbiterium i kaplica w południowej części świątyni, zaś obecny wygląd kościoła ukształtował się w okresie międzywojennym.

Przy kościele funkcjonowała, jeszcze od czasów jagiellońskich, szkoła początkowa, finansowa-

40

Piekielny szlak

Przez powiat opoczyński przebiega trasa turystyczna łącząca miejscowość Piekło z miejscowością Niebo. Szlak liczy 225 kilometrów i został wyposażony w liczne drogowskazy, tablice informacyjne, altany, stojaki na rowery i miejsca biwakowe.

na przez ród Skórkowskich. W tym miejscu można zobaczyć także płyty nagrobne postaci żyjących nawet w XVII wieku, na których inskrypcje stanowią małe opowieści o biografii zmarłych. „Wspomnij przechodniu! Pod tym głazem leży Obywatel, Mąż wierny, dobry Ojciec...” – głosi jeden z napisów.

Oprócz kościoła o patriotyzmie i zaangażowaniu mieszkańców w sprawy państwowe świadczą pomniki w centrum wsi – „Orzeł wolności” autorstwa Stanisława Ślusarczyka.

Nieodległy cmentarz w Skórkowicach uświetniony jest nagrobkami jeszcze z czasów zaborów.

Biegając przez powiat opoczyński, Piekielny Szlak mijają Białaczów, zalew Miedzna, Żarnów i Paradyż. Z tych miejscowości piekielnym szlakiem bliżej jest do Nieba niż do Piekła, można więc tu zacząć trasę niejako dalej, jak w połowie drogi.

◆ Pomniki w Skórkowicach

◆ Kościół św. Łukasza w Skórkowicach

Wydarzenia w opoczyńskim

Tutaj Czytelnik może zapoznać się z imprezami organizowanymi regularnie przez lokalne władze, stowarzyszenia i inne wspólnoty. Na większość wydarzeń można łatwo dostać się dzięki Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej lub samochodem czy nawet rowerem. Wystarczy wybrać miesiąc, w którym chce się odkrywać opoczyńskie i sprawdzić co ciekawego

dzieje się w okolicy. Na lokalnych stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych można sprawdzić szczegóły, które co roku nieco się od siebie różnią, gwarantując niepowtarzalność każdej imprezy. Jeśli więc spodobało się jakieś wydarzenie w jednym roku, śmiało można w następnym roku zrobić powtórkę!

Styczeń

Koncert Kolęd w kościele w Paradyżu

W programie koncertu znajdują się najbardziej znane polskie kolędy i pastorałki, takie jak: „Bóg się

rodzi”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Cicha noc”, „Gdy śliczna panna” czy „Wśród nocnej ciszy”.

Regionalny Festiwal Kolęd i Pastorałek – „Opoczyńskie Kolędowanie” w Opocznie

Różnorodne wykonania kolęd i pastorałek, szczególnie tych tradycyjnych, przez lokalnych artystów ludowych.

Obchody rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego w Opocznie

W Opocznie na cmentarzu św. Marii Magdaleny można odnaleźć groby powstańców, którzy pochodzili z Opoczyńskiego, oraz tych, którzy po

powstaniu osiedlili się w Opocznie i tu zakończyli swoje życie.

Luty

Kusoki w Kraśnicy

Opoczyńskie ostatki odbywają się zazwyczaj w Domu Ludowym w Kraśnicy. Swój dorobek kulinarny i kulturalny prezentują koła gospodyń wiejskich z gminy Opoczno.

Tradycyjne kusoki opoczyńskie są zwyczajem ludowym wieńczącym karnawał, podczas którego gmina podsumowuje swoją aktywność z ostatniego roku.

Setki gospodyń wiejskich oferują degustację regionalnych potraw, takich jak barszcz biały z kiełbasą, pierogi, albo niesamowite „bomby opoczyńskie” – kluski z tartych ziemniaków z mięsem, suszonymi grzybami i kapustą.

W Domu Ludowym w Kraśnicy zbiera się około 300 par z kół gospodyń wiejskich z terenu gminy Opoczno.

Konkurs na plastykę zdobniczo-obrzędową powiatu opoczyńskiego

Miejski Dom Kultury w Opocznie, Powiat Opoczyński, Muzeum Regionalne w Opocznie oraz Regionalne Centrum Kultury w Drzewicy co roku zapraszają twór-

ców ludowych z powiatu opoczyńskiego do udziału w konkursie na plastykę zdobniczo-obrzędową.

Marzec

Nocna Droga Krzyżowa w Paradyżu

Pogłębiona refleksja nad Męką Pańską towarzyszy temu religijnemu wydarzeniu, wymagającemu

większego wysiłku i poświęcenia w całonocnej modlitwie.

Opoczyński Przegląd Stołów Wielkanocnych w Opocznie

Prezentacja „Bab Wielkanocnych” jest prawdziwą uczta dla oka i dla podniebienia, a przy okazji tego kiermaszu wielkanocnego prezentowane są ręko-

dzieła miejscowych twórców, w których umiejętności, treść i forma oddają siłę ludowej tradycji tego regionu.

Kwiecień

Uroczyste obchody Dnia Pamięci o Majorze Henryku Dobrzańskim Hubalu w Anielinie, gm. Poświętne (przy Szańcu Hubala)

Uroczystość upamiętniająca legendarnego dowódcę. Pieśni patriotyczne, modlitwa i przemówienia historyczne, wraz z obecnością pocztów sztandarowych i patronatem Prezydenta RP, czynią z tego wydarzenia prawdziwy hołd dla Hubala. O randze obchodów świadczy także fakt, że na miejsce przy-

jeżdżają nie tylko okoliczni mieszkańcy, ale i przybysze z całej Polski.

Punktem kulminacyjnym jest rekonstrukcja i inscenizacja śmierci bohatera przy szancku w Anielinie, organizowana przez Stowarzyszenie Ułanów im. OWWP mjr. Hubala.

Przegląd Poezji „Krajobrazy Polskie” w Żarnowie

Organizowany przez żarnowski oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i lokalny samorząd, ale przede wszystkim współtworzony

przez uczestników ze szkół podstawowych całej okolicy. Wydarzenie polega m.in. na recytacji poezji narodowej, opisującej naszą ojczyznę.

Festiwal Jazzowy. Barwy Muzyki Improwizowanej – Opoczno

Miejski Dom Kultury i Gmina Opoczno ściągają na to wydarzenie znanych muzyków z całego kraju. Imprezie towarzyszą warsztaty muzyczne i rozmowy z artystami. Przedsięwzięcie aspiruje do stania

się ważnym, ogólnokrajowym wydarzeniem muzycznym i wiele na to wskazuje, że organizatorzy osiągną swój cel.

Maj

Coroczna Majówka w Bielowicach

Organizowana przez lokalną społeczność pod kierunkiem Najświętszej Marii Panny jest nie tylko mo-

dliwą i odśpiewaniem Litanii Loretańskiej, ale też niezwykle zaprezentowaniem ludowych strojów

i autentycznych, żywych tradycji ludowych bielowickiej okolicy.

Opoczno Run z Wandą Panfil

Coroczny bieg na dystansie 10 kilometrów po ulicach Opoczna upamiętnia lokalną sportsmenkę o światowej sławie. Urodzona w 1959 roku, Wanda Panfil została mistrzynią świata w maratonie i zwyciężczynią maratonów w Nowym Jorku, Londynie, Bostonie i Nagoi w Japonii. Urodzona w Opocznie, zwiedziła jako sportowiec cały świat, biorąc udział

w Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Seulu w 1988 i w Barcelonie w 1992 roku, była też trenerem lekkoatletyki w Meksyku. Już za życia stała się legendą – w Tomaszowie Mazowieckim jest ulica nazwana jej imieniem, choć przypadki nadawania nazw żyjącym patronom są niezwykle rzadkie.

Wąglanski Konkurs – Maj Poezji – Wąglany, gmina Białaczów

Towarzystwo Przyjaciół Wąglan i Koło Gospodyń Wiejskich w Ossie organizują duże wydarzenie dla poetów. Nagrody dla twórców, publiczna recytacja i setki uczestników świadczą o rozmachu przed-

sięwzięcia. Jak piszą organizatorzy, zaproszeni są wszyscy poeci „z Polski i z całego świata, piszący po polsku - bez względu na wiek, miejsce zamieszkania i dorobek literacki”.

Obchody rocznicy bitwy Oddziału AK „Błysk” z Niemcami na Łubach Sobieńskich

9 maja oddział Armii Krajowej „Błysk” pod dowództwem Wilhelma Franciszka Czulaka, ps. „Góral”, został zaatakowany w okolicy Kolonii Ludwików przez pododdział niemieckiej żandarmerii. Szesnastu partyzantów poległo, ale coroczne uroczystości podtrzymują pamięć o nich w lokalnej społeczności. Podczas kilkudniowego wydarzenia w Paradyżu odbywa się uroczysta Msza święta,

przemarsz na cmentarz pod pomnik poległych żołnierzy, składanie wieńców, a także poczęstunek i przemówienia. Imprezie towarzyszy także inscenizacja historyczna przedstawiająca ostatnie chwile oddziału „Błysk”.

Festiwal Pieśni i Poezji Maryjnej w kościele parafialnym Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mroczkowie Gościnnym

Już od ponad dwóch dekad parafia Narodzenia Najświętszej Marii Panny organizuje niezwykle ciekawy pokaz pieśni i kultury religijno-ludowej.

Młodzież, koła gospodyń wiejskich, parafianie i księża tworzą tu niepowtarzalną wspólnotę

podtrzymującą lokalne tradycje w najlepszym wydaniu. Wydarzenie odbywa się w ostatnią niedzielę maja.

Czerwiec

ŻTC BIKE RACE

Wyścig kolarski organizuje Żyrardowskie Towarzystwo Cyklistów BIKE RACE 2024, z kategorią Mistrzostw Polski Nauczycieli i Wykładowców. ŻTC

od kilku lat organizuje w Opocznie zawody rowerowe dla środowisk oświatowych.

Maraton pieszy po ziemi opoczyńskiej i okolicach

Ćwierć wieku tradycji tego 50-kilometrowego maratonu pozwala poznać uroki Ziemi Opoczyńskiej. Marsz zaczyna się pod Szańcem Majora Hubala w Anielinie, zaś trasa łączy elementy turystyczne i przyrodoznawcze. Metą jest remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Wąglanach.

Szczegóły marszu w każdym roku mogą się od siebie różnić, warto więc wcześniej zapoznać się z informacjami na stronie organizatora – Komitetu Organizacyjnego Nieformalnego Klubu Turystyki i Rekreacji „W stronę słońca”.

Opoczyński Rajd Motocykli Zabytkowych HUBAL

Na Opoczyński Rajd Motocykli Zabytkowych „HUBAL” zjeżdżają co roku dziesiątki pasjonatów dawnej motoryzacji z całej Polski – ponad sto załóg moto-

cyklowych, które potrafią zachwycić pokazem takich modeli jak Harley-Davidson z lat 30. XX wieku czy polskie SHL, WSK i Junak.

Trasa Rajdu, licząca około 120 kilometrów, wiedzie przez malownicze tereny powiatu opoczyńskiego (częściowo także tomaszowskiego), oferując uczestnikom nie tylko wrażenia związane z jazdą, ale także możliwość podziwiania pięknych krajo-

Żywa lekcja historii w Poświętnem

W pierwszych dniach czerwca w Poświętnem odbywają się uroczyste obchody upamiętniające rocznicę urodzin majora Hubala.

Wydarzenie ma charakter bardzo wspólnotowy – biorą w nim udział całe rodziny, wraz z dziećmi. Spektakularnie wygląda pokaz umiejętności Stowarzyszenia Ułanów im. Oddziału Wydzielonego

„Wianki w Dębie”

W ostatnim weekendzie czerwca odbywa się tradycyjna uroczystość związana z Nocą Świętojańską. Puszczanie wianków na rzece, taniec dziewcząt wokół ogniska i występy artystyczne nawiązują wprost do prastarego obrzędu przedchrześcijań-

Dni Opoczna

Duże lokalne wydarzenie plenerowe z koncertami, poczęstunkami i zabawami adresowanymi do dzieci, jest przedsięwzięciem organizowanym przez samorząd dla podkreślenia wyjątkowości ponad

zów. Siedem obowiązkowych punktów kontrolnych przypomina wojenne losy „Hubalczyków”.

Zapisy na Rajd kończą się zazwyczaj w I połowie maja, warto sprawdzić szczegółowe informacje np., na stronie muzeumopoczno.pl.

Wojska Polskiego majora Hubala czy pokazy zabytkowych pojazdów, będących własnością lokalnego pasjonata. Wojskowe poczęstunki, historyczne opowieści, uroczyste złożenie kwiatów pod pomnikiem Hubala i wiele innych pomniejszych punktów programu składa się na obraz żywej pamięci o wybitnym polskim partyzancie.

skich Słowian (zwanego także Nocą Kupały) obchodzonego w okolicach przesilenia letniego. Wróżby na wieńcach, skakanie młodych mężczyzn przez ognisko i pokazy wieńców to pozostałości po najdawniejszych miejscowych tradycjach.

800-letniej historii miasteczka. „Dni Opoczna” odbywają się na początku sezonu letnio-wakacyjnego.

Sobótki, Sobótecki czyli Tradycje Opoczyńskie i Kawaleryjskie w Woli Załęznej

Ludowe tradycje znajdują swój wyraz w jednolitym, radosnym festynie pełnym występów artystycznych i potańcówek, którym towarzyszy

ognisko, prezentacja ludowych przyśpiewek, konkurs na najpiękniejszy wianek i inne obrzędy świętojańskie.

Lipiec

Dni Drzewicy

Organizowane na przełomie czerwca i lipca Dni Drzewicy to różnorodna impreza łącząca tradycje ludowe całej okolicy. Prezentacje grup artystycznych, pokazy zespołów pieśni i tańca, puszczanie

wianków na wodę ale też spływ kajakami po zalewie czy też zabawy taneczne oraz wystawy lokalnych artystów i działaczy, pozwalają zapoznać się z rozmachem regionalnej kultury.

Rajd Rowerowy Towarzystw Sportowych o Nagrodę Burmistrza Opoczna

Czterogodzinny rajd po Opocznie i okolicy gromadzi co roku wielu uczestników dzięki sprawnym organizacjom i konkretnym atrakcjom – nagrodzie dla zwycięzcy (zazwyczaj jest to rower), poczęstunku i upominkom i sportowo-turystycznej atmosferze. Na wydarzenie można się zapisać w samym dniu

rajdu, na godzinę przed startem. Rajd zaczyna się o 10.00 i kończy o 14.00, po tym jak wszyscy zawodnicy ukończą czterdziestodwukilometrową trasę i wezmą udział w podsumowaniu imprezy przed organizatorami. Tego dnia cała okolica widzi na ulicach żółte kamizelki rajdowiczów!

KrwioBieg nad Zalewem Opoczyńskim

Impreza charytatywna, w której pozyskuje się fundusze na zakup sprzętu medycznego. Rozgłos i sportowa atmosfera oraz zaangażowanie biegaczy przynoszą entuzjazm w zbieraniu pieniędzy na wsparcie dla chorych. Bieg wokół Zalewu Opo-

czyńskiego to ledwie 5 kilometrów, ale wręczane na mecie medale i szlachetny cel przedsięwzięcia motywują dodatkowo. Ostatnio imprezę połączono ze Strzeleckim Turniejem Siatkarskim o Puchar Burmistrza Opoczna Michała Koneckiego, zatem

można się spodziewać, że kolejne odsłony wydarzenia będą obfitowały w dodatkowe urozmaicenia.

Festiwal pieroga w Anielinie

Koło Gospodyń Wiejskich ma swój odrębny status w Opoczyńskim, bowiem realizuje bardzo dużo kulturowych zadań dla lokalnej wspólnoty. Tak jest i tym razem, gdy anielińskie środowisko przygotowuje 10 tysięcy pierogów dla smakoszy i gości.

Bardzo sympatyczna i pozytywna impreza, której charakter wychodzi dalece poza kulinaria, a konkurs na najlepsze pierogi dostarcza dużo zabawy i prawdziwie rodzinnej atmosfery.

Memoriał pamięci Działaczy i Sportowców z terenu Gminy Białaczów

Ludowy Klub Sportowy w Białaczowie i władze samorządowe przygotowują całodzienną imprezę sportowo-rekreacyjną z turniejem piłki nożnej, konkursami z nagrodami i różnorodną ofertą gier

i zabaw dla ludzi w każdym wieku. Na boisku grają zarówno juniorzy, jak i seniorzy ze Sławna, Białaczowa, Inowłódza i innych miejscowości.

Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny w Opocznie

Jest to przedsięwzięcie o wymiarze międzynarodowym – uczestniczą w niej zespoły z Bałkanów, z Europy Wschodniej i oczywiście z Polski. Wydarzenie składa się z koncertów tak mistrzowskich

grup jak Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” i najlepszych środowisk tańców ludowych z innych krajów. Wieczorem odbywa się swobodniejsza potańcówka.

Miting sportowo-pożarniczy w Zarzęcinie

Zawody dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej z całej okolicy (nie tylko opoczyńskiego). Konkurencje drużyn polegają np. na budowaniu linii gaśniczych czy strącaniu pachołków strumieniem wody.

Oprócz tego widowiskowy jest wielobój pożarniczy, gdzie zawodnicy muszą wykazać się siłą fizyczną, energią i współpracą w obrębie drużyn.

Sierpień

Dni Białaczowa

Wydarzenie plenerowe z wystąpieniami artystycznymi muzyków o ogólnopolskiej sławie. Oprócz muzyki organizatorzy zapewniają dodatkowe atrak-

cje – zabawę taneczną, poczęstunki i zabawy dla najmłodszych. Niekiedy powiązane z lokalnymi dożynkami.

Zawody sportowo-pożarnicze drużyn pożarniczych w Mniszkowie

Gminne

Spektakularne wydarzenie na stadionie sportowym. Impreza ma charakter intensywnego szkolenia pożarniczego i polega na rywalizacji drużynowej

w takich konkurencjach jak: bieg sztafetowy z przeszkodami czy ćwiczenia bojowe.

Dożynki Gminne w Paradyżu

Całodzienna impreza ludowo-artystyczna z różnymi akcentami – od Mszy świętej z uroczystym przemarszem korowodu dożynkowego, przez

występy lokalnych środowisk podtrzymujących ludowe tradycje po koncert i zabawy taneczne dla uczestników.

Doroczny Koncert Organowy w Sanktuarium Chrystusa Cierniem Koronowanego, Miłosiernego i Krwi Zbawiciela w Paradyżu

Doniosłe wydarzenie kultury wysokiej – Kościół Przemienia Pańskiego (Porównaj opis z części I, nr 25) zaprasza najlepsze chóry i najlepszych mu-

zyków organowych na koncert najważniejszych pieśni religijnych i patriotycznych.

Coroczne uroczystości 80. rocznicy bitwy 25 pułku piechoty AK w Żarnowie

Uroczystość z udziałem Wojska Polskiego upamiętniająca bitwę pod tzw. Diabłą Górą, w której 25 pułk

piechoty Armii Krajowej, która odbyła się w połowie sierpnia 1944 roku. Oddziałem dowodził porucznik

Kazimierz Załęski, ps. „Bończa” – pochowany dziś w Kwaterze partyzantów na cmentarzu w Żarnowie.

Zarówno działalność Armii Krajowej na tych terenach, jak i żywa pamięć o tym przedsięwzięciu

Dożynki Gminy Drzewica

Msza święta, korowód dożynkowy i występy lokalnych zespołów i Kół Gospodyń Wiejskich zwieńczone są koncertem któregoś ze znanych zespołów

Dożynki Gminne w Mniszkowie

Także i w tej wsi, pamiętającej czasy średniowiecza, coroczne Święto Plonów odbywa się w najpiękniejszych barwach tradycji ludowych. Wydarzenie jest organizowane zazwyczaj na terenie

Półmaraton z TKKF CEEMKA Idzikowice

Dwudziestopięciokilometrowa trasa tego wydarzenia gromadzi kilkudziesięciu zawodników. Organizatorem jest Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ceemka Idzikowice. Uczestnicy w róż-

Dni Powiatu Opoczyńskiego

Dwu lub trzydniowa impreza organizowana w samym Opocznie. Czegóż tam nie ma! Jest i uroczystości (specjalna Sesja Rady Powiatu, Msza św.), jest i poważnie (konferencje), i radośnie (festiwal

świadczy o niezwykle silnie zakorzenionym patriotyzmie ziemi opoczyńskiej.

muzycznych. Imprezie towarzyszy wieczorna zabawa taneczna, a całość okraszona jest barwnymi nawiązaniem do ludowej tradycji.

nowoczesnego kompleksu sportowego, dzięki czemu mieszczą się tam wszystkie potrzebne atrakcje.

nym wieku pokonują półmaratoński dystans, który oznacza przemierzenie blisko połowy szerokości powiatu opoczyńskiego, a więc podziwianie piękna tutejszej przyrody.

tradycji, występy zespołów ludowych, degustacje, stoiska wystawiennicze).

Obchody rocznicy Podpisania Porozumień Sierpniowych w Opocznie

Wraz z końcem sierpnia odbywa się uroczystość upamiętniająca zwycięstwo „Solidarności” i zmuszenie władzy komunistycznej do podpisania porozumień 31 sierpnia 1980 roku. Wydarzenie wiąże się

Ogólnopolski Plener w Drzewicy

Jedynym takim wydarzeniem w opoczyńskim. Lokalni artyści utrwalają na obrazach piękno okolicy, zwłaszcza zabytki (zamek., dworek, kościół), ale również przyrodę podczas wspólnej wyprawy usta-

ze złożeniem kwiatów przy tablicy upamiętniającej powstanie NSZZ „Solidarność” na kościele św. Bartłomieja (por. część I, punkt 1).

lanej przez organizatorów wydarzenia. W późniejszym terminie odbywa się także wystawa przygotowanych prac. Bieżące informacje są dostępne na stronie internetowej rck.drzewica.pl.

Wrzesień

Obchody rocznicy wybuchu II Wojny Światowej w Opocznie

Uroczystości rozpoczynają się Mszą Świętą w kolegiacie św. Bartłomieja, po czym następuje złożenie

kwiatów i zapalenie zniczy przy pomniku Nieznanego Żołnierza na placu Zamkowym.

Ogólnopolski Bieg „Drzewica Summer Run”

Zawody dla niemal wszystkich grup wiekowych w biegu na odcinku 5 kilometrów. Dla najlepszych biegaczy są przewidziane nagrody, dla wszystkich – dobra zabawa. Faktycznie w wydarzeniu biorą udział uczestnicy z różnych stron Polski, jest też

możliwość startu drużynowego. Patronat honorowy nad wydarzeniem obejmuje legendarna polska biegaczka Wanda Panfil, z której mieszkańcy Opoczna (w którym Panfil urodziła się w 1959 roku) są bardzo dumni.

Odpust na św. Michała w Poświętnem

Pomysłowa impreza nawiązująca swoją tradycją do prastarych odpustów sprzed kilkuset lat. Na miejscu występy artystów, potańcówki, poczęstunki,

jarmark – nic dziwnego że wydarzenie gromadzi setki uczestników.

Rajd Pieczonego Ziemniaka w Białaczowie

Organizowany w miesiącach jesiennych jest wędrówką dzieci ze szkół podstawowych z udziałem nauczycieli i ekspertów opowiadających o miejscowej przyrodzie i ciekawostkach związanych z lasem,

roślinności i zwierzętami. Zakończenie wydarzenia nawiązuje do nazwy – uczniowie bawią się przy ognisku i pieczonym ziemniaku.

Narodowe Czytanie w Białaczowie

Samą ideę zainicjował prezydent Bronisław Komorowski, po czym była ona kontynuowana przez prezydenta Andrzeja Dudę. W Gminnej Bibliotece Publicznej w Białaczowie odbywa się zatem zebranie ochotników gotowych na głos przeczytać

fragmenty klasyki polskiej literatury, zaproponowanej przez Pałac Prezydencki. Narodowe czytanie to niepozorna impreza o głębokim znaczeniu tożsamościowym – patriotyczna historia opoczyńskiego nie wzięła się przecież znikąd.

Piknik Rycerski w Drzewicy

Rekonstrukcje historyczne, średniowieczne stroje i zbroje a także kramy z pokazami dawnego rzemiosła – to tylko próbka aktywności, z jakimi możemy się spotkać na wrześniowych piknikach w Drzewicy. Całość odbywa się wokół zamku w Drzewicy (zob.

cz. I, punkt 15). Wydarzenie urozmaicają także: pokazy walk rycerskich, zwiedzanie zamku, turnieje średniowieczne, występy artystyczne i wiele innych. To jedna z najbardziej spektakularnych imprez w opoczyńskim!

Opoczno Folk Attack

Festiwal folklorystyczny na dziedzińcu Muzeum Regionalnego w Opocznie. Najlepsze folkowe kapela i wstęp wolny na imprezę pod gołym niebem

w samym centrum miasteczka gwarantują dużą frekwencję i przyjazną atmosferę.

Październik

Leśna Zadyszka

Bieg na dystansie około 10 kilometrów, głównie przez leśne ścieżki i bezdroża. Zapisy są otwarte nawet w dniu wydarzenia, a medale dla wszystkich

uczestników i puchary dla najlepszych pozostawiają pamiątkę z wydarzenia.

Dzień Papieski w Białaczowie

Rocznica wyboru Karola Wojtyły na papieża w Białaczowie jest zawsze obchodzona ze szczerym oddaniem i organizowana lokalnym wysiłkiem

przez uczniów, działaczy, parafian. Szczegóły wydarzenia dostępne są na stronie internetowej parafia-bialaczow.pl

Listopad

Obchody Święta Niepodległości 11 listopada

Obchody Narodowego Święta Niepodległości w Opoczyńskim to coroczne uroczystości patriotyczne, w których uczestniczą mieszkańcy, władze lokalne i organizacje społeczne. Rozpoczynają się one od złożenia kwiatów pod tablicami Józefa Piłsudskiego i Wincentego Witosa, a następnie odprawiana jest uroczysta Msza Święta w intencji

Ojczyzny. Po mszy następuje przemarsz na plac Zamkowy, gdzie odbywa się Apel Poległych i składanie wieńców pod Pomnikiem Nieznanego Żołnierza. Co roku Muzeum Regionalne prezentuje lokalny aspekt odzyskiwania przez Polskę niepodległości, a opoczyńskie w tej kwestii wyróżniało się bardzo intensywnie i pozytywnie. Uroczystościom towa-

rzyszy oprawa artystyczna w wykonaniu orkiestry i chórów oraz wystawa plenerowa.

Przeгляд Rękodzieła Ludowego i Artystycznego

W Miejskim Domu Kultury im. Tadeusza Sygietyńskiego w Opocznie odbywa się co roku przegląd lokalnego rękodzieła. Lokalni twórcy mają tu możliwość zaprezentować swoje prace tkackie, hafciarskie, wycinankarskie, koronki i wieszają pod sufitem

pajaki – ludowe ozdoby. Wystawę stałą poświęconą rękodziełu można obejrzeć w Muzeum Regionalnym w Opocznie, ale współczesne prace nadal powstają. Przegląd jest bardzo ważnym wydarzeniem, które wspiera trudną sztukę rękodzieła ludowego.

Grudzień

„Hubalowa wigilia”

Od 2007 roku w pierwszy piątek grudnia, na leśnej polanie Bielawy, odbywa się uroczystość „Hubalowej Wigilii”, która nawiązuje do tradycji ostatniej wigilii majora Henryka Dobrzańskiego ps. „Hubal” i jego żołnierzy w 1939 roku. Wydarzenie gromadzi szkoły, leśników, żołnierzy, samorządowców oraz

lokalną społeczność z województw mazowieckiego, świętokrzyskiego i łódzkiego. Uczestnicy dzielą się opłatkiem, wspólnie ubierają choinkę, oddając hołd pamięci o Oddziale Wydzielonym Wojska Polskiego mjr. Hubala, podtrzymując patriotyczne tradycje regionu.

Koncert kolęd i pastorałek w Białaczowie

Każdego roku w Kościele Parafialnym św. Jana Chrzciciela w Białaczowie odbywa się wyjątkowy koncert kolęd, organizowany przez Gminny Zespół Artystyczno-Muzyczny działający przy Gminnej Bibliotece Publicznej. W świątecznej scenerii kościoła, przy oprawie muzycznej i świetlnej, wykonywane

są najbardziej znane kolędy i pastorałki. Wydarzenie to podkreśla radość Świąt Bożego Narodzenia i angażuje lokalną społeczność, promując muzykę i tradycję regionu.

Bieg Mikołajów i Nordic Walking

Pogodne zawody w zimowej scenerii, rozgrywane w kategorii open, kobiet i mężczyzn, a także z wyróżnieniem najstarszego i najmłodszego zawodnika

oraz na najciekawszy strój świąteczny. Pięciokilometrowy bieg zakończony dodatkowymi atrakcjami, jak np. morsowaniem czy ogniskiem integracyjnym.

Gala Boksu o Puchar Burmistrza Opoczna

Sportowa impreza dla pięściarzy i ich kibiców. Biorą w niej udział zarówno doświadczeni zawodnicy jak i młodzi sportowcy. Emocjonujące walki urozma-

icone występem artystycznym i prezentacją najlepszych zawodników nadają wydarzeniu prawdziwie męski charakter.

Bieg Sylwestrowy

Impreza w Idzikowicach jest otwarta dla wszystkich chętnych, bez względu na wiek, właśnie w Sylwestra, 31 grudnia. Wydarzenie jest organizowane od kilku dekad i cenione przez mieszkańców, którzy co roku

zapewniają wysoką frekwencję. Zmieniające się szczegóły tej propozycji można znaleźć w internecie, wyszukując hasło TKKF Ceemka Idzikowice (nazwa Stowarzyszenia organizującego bieg).

Przydatne strony internetowe

muzeumopoczno.pl

opocznopowiat.pl

opoczno.info

opoczno.pl

mdkopoczno.pl

rck.drzewica.pl

zarnow.eu

piekielnyszlak.pl

gminaparadyz.pl

bialaczow.pl

gminaposwietne.pl

ugslawno.pl

mniszkow.pl

Zeskanuj, żeby zobaczyć mapę!

